

บทที่ ๙ ทาร์ซานสอนใจเรื่องการเรียนรู้

ก่อนจะรู้จักคิดสอนใจตัวเอง...ฉันรู้สึกว่ปริญญโทที่กำลังเรียนอยู่เนีซ่างยากเย็นเหลือเกิน วิชาที่เรียนส่วนใหญ่เป็นวิชาใหม่ ไม่เคยเรียนในชั้นปริญญตรีมาก่อน ทั้งสำเนียงภาษาแบบผู้ดี อังกฤษก็ยังไม่คุ้นเคย คำศัพท์เทคนิคใหม่ๆ ก็ยังไม่เข้าใจ ทั้งหมดเป็นอุปสรรคในการเข้าถึงเนื้อหา ของวิชาต่างๆที่เรียนอยู่อย่างมาก ทำให้ไม่มีเวลาว่างไปทำอะไรอย่างอื่นเพราะมัวแต่พะวัักพะวงอยู่ กับการอ่านตำราเรียนจนเกินเหตุ

นานๆเข้าก็เริ่มท้อว่าเราต้องไม่มีความรู้ความสามารถเท่าเพื่อนในห้องเน่ๆ ใจหนึ่งก็รู้สึก อยาออกปเดินเล่น พักผ่อนหย่อนใจ ทำกิจกรรมแปลกๆใหม่ๆบ้าง แต่ก็ไม่สามารถออกไปทำ อย่างมีความสุขได้เพราะอีกใจหนึ่งรู้สึกว่เป็นการเสียเวลา...ควรรีบกลับมาอ่านหนังสือให้มากขึ้น อีก แต่ก็ไม่สามารถจดจ่ออยู่กับหนังสือที่อ่านได้นาน ทำให้เสียเวลาไปอย่างไม่มีเกิดประโยชน์ เท่าที่ควร

เมื่อรู้จักตรวจสอบความรู้สึกนึกคิดของตัวเอง ได้มาทบทวนดู เห็นความไม่สบาย ไม่เป็นอิสระ ของใจที่เป็นมานานตั้งแต่เปิดเทอมแรก เป็นสัญญาณบอกให้รู้ว่เรามีความเห็นผิดคั้งคั้งในใจ จึง เริ่มค้นหาต้นเหตุทันที

‘เราก็ไม่ได้โง่ เรียนได้ดิมตลอด ที่มาเรียนที่นี่ได้ก็เพราะมีคนให้ทุนมา แสดงว่เราไม่ได้โง่ หนังสือเราก็อ่าน แต่รู้สึกว่ไม่เข้าใจซักที ทั้งที่วิชาลัังแวดล้อมก็เป็นเรื่อง common sense ทำไมเรายังไม่เข้าใจนะ’ ใจนึกไปถึงการดูนเรื่องทาร์ซานของวอลต์ ดิสนีย์ ตอนที่พวกล่าอาณานิคมขึ้นไป บนเกาะที่ทาร์ซานอยู่ เมื่อคนเหล่านั้นเห็นทาร์ซาน ที่เป็นคนแต่ทำท่าเป็นลิงพูดภาษาลิง ก็พากัน หัวเราะเยาะพากันล้อเลียน เมื่อมีคนใจดีพยายามสอนภาษาคนให้ทาร์ซาน ทาร์ซานจึงเริ่มพูด สื่อสารเป็นภาษาเดียวกับคนพวกนั้นได้ เขาก็เลิกล้อเลียนและเห็นว่าทาร์ซานเป็นพวกเดียวกับเขา

ปั้ง....ทันทีว่ ที่เรารู้สึกโง่กว่าเพื่อน รู้สึกว่เรียนไม่รู้เรื่องอยู่คนเดียว รู้สึกด้อยกว่าเพื่อนใน ห้อง เป็นเพราะเราพูดภาษานักลัังแวดล้อมไม่ได้เหมือนเขาเท่านั้นเอง ไม่ใช่ว่เราโง่กว่าเขา เมื่อคิด ได้...ใจก็สบายทันที จับจุดได้แล้วก็เริ่มหัดคิด หัดพูดในแบบของนักลัังแวดล้อมให้ชำนาญมากขึ้น

เวลาอ่านหนังสือแล้วไม่เข้าใจ ก็พยายามพิจารณาว่าเราไม่เข้าใจเนื้อหา หรือไม่เข้าใจภาษาถิ่นแน่ ถ้าเป็นเรื่องเนื้อหาที่อ่านซ้ำอีกครั้ง ถ้าเป็นเรื่องภาษาก็จะปรึกษาเพื่อนที่เป็นเจ้าของภาษาและขยันเปิดพจนานุกรมมากขึ้น แล้วก็เริ่มหัดใช้ศัพท์เฉพาะที่ได้เรียนมาในชีวิตประจำวันกับเพื่อนในชั้นที่สนิทกัน ให้สามารถใช้คำเหล่านั้นได้คล่องขึ้นให้เกิดความมั่นใจ

แล้วก็คิดว่า เราเรียนหนังสือเพื่ออะไร ต้องได้คะแนนแค่ไหนจึงจะพอ คิดได้ว่า จริงๆ แล้วเราเรียนเพื่อให้สอบผ่าน ได้ปริญญากลับบ้าน และมีความรู้เพียงพอสำหรับการทำงานในอนาคตที่รอเราอยู่ ไม่จำเป็นต้องได้ทีหนึ่ง ถ้าได้ก็ดี แต่ไม่ได้ก็ไม่เป็นไร ไม่บีบบังคับตัวเองจนเกินไปอีกแล้ว

เมื่อมองทะลุปัญหาของตัวเอง ก็ทำให้ไม่หมกมุ่นกับการเรียนอีกต่อไป สามารถแบ่งเวลาไปออกกำลังกาย ไปดูหนังกับเพื่อน ไปเที่ยวตามที่ต่างๆ นอกจากการอ่านหนังสือได้อย่างสมดุล ชีวิตก็มีความสุข ใจก็แข็งแรง ร่างกายก็แข็งแรง

TIP: “ หากน้องๆนักเรียนนักศึกษาคนไหนกำลังเจอปัญหาเรื่องเรียนเหมือนฉัน ฉันขอเสนอวิธีรับมือกับปัญหาแบบนี้ค่ะ...ก่อนอื่นฉันอยากให้น้องๆอยู่เฉยๆแล้วลองนึกดูดีๆว่า ปัญหาที่ทำให้เราเรียนไม่ได้เป็นเพราะเราหมดกำลังใจหรือเราสมองไม่ตึกันแน่ จริงๆไม่ว่าจะตอบอย่างไรก็มีทางออกทั้งนั้น ”

สำหรับคนที่ตอบว่าหมดกำลังใจ ขอให้น้องๆหากระดาษมาแล้วเขียนข้อดีและข้อเสียในการเรียนวิชาที่เราถนัดใจแล้วนั้นให้ได้เยอะที่สุด ถ้านึกไม่ออกอาจจะถามเพื่อนๆก็ได้ ข้อไหนที่เราเห็นด้วยก็ให้เขียนลงไป เมื่อเขียนเสร็จแล้วให้เราอ่านทบทวนสิ่งที่เขียนนั้นแล้วตัดสินใจว่าควรจะเรียนต่อไปมั้ย

ส่วนใหญ่ปัญหาเรื่องการเรียนรู้มักเกิดจากการเรียนไม่รู้เรื่อง ไม่รู้เรื่องบ่อยๆเข้าก็เริ่มไม่อยากเรียนเพราะต่อไม่ติด แล้วก็กลายเป็นปัญหาหมดกำลังใจที่จะเรียนต่อไปเพราะคิดอยู่แต่ว่าเราไม่

เหมาะกับวิชานี้ เราไม่มีความสามารถพอ ไม่อยากเรียนแล้ว แต่ถ้ายังหาข้อดีของการเรียนได้ แสดงว่ายังพอมีใจที่อยากจะไปถึงจุดหมาย ยังเห็นประโยชน์ ที่นี้ก็ไม่ยาก ต้องมาแก้กันที่เรื่องวิชาการแล้ว

ในเรื่องวิชาการ ก็ต้องถามตัวเองเหมือนเดิมว่าเราได้ใส่ความพยายามในการทำความเข้าใจไปแล้วมากน้อยเพียงใด แต่อย่างไรก็ตามผลของการเรียนที่ผ่านมาจะเป็นตัวบอกได้ดีที่สุด ว่าความพยายามของเราเพียงพอหรือยัง ถ้าผลยังออกมาไม่ดีแสดงว่า ยังจำเป็นต้องพยายามมากขึ้นไปอีกจริงๆแล้วการเรียนเป็นเรื่องส่วนตัวเหมือนเรื่องธรรมชาติคือแต่ละคนมีความสามารถที่จะเข้าใจเนื้อหาวิชาไม่เท่ากัน เวลาที่ใช้ในการทบทวนบทเรียนให้เข้าใจก็ไม่เท่ากัน แต่ทุกคนมีระยะเวลาจำกัดเหมือนกัน คนที่เข้าใจง่าย ใช้ความพยายามน้อย ไม่นานก็เข้าใจได้ แต่บางคน ต้องใช้ความพยายามมากกว่าจึงจะเข้าใจ เราต้องทำความรู้จักกับตัวเอง ลองไตร่ตรองดูซิว่าเราเป็นคนอย่างไร ถ้าเราเข้าใจยากเราก็ต้องอ่านมากกว่าคนที่เข้าใจง่ายเพื่อให้เข้าใจได้ในเวลาเท่าๆกัน ถ้าจำเป็นก็ให้ไปอ่านข้อดีข้อเสียที่เขียนไว้ปลุกกำลังใจอีกครั้ง บางครั้งอาจให้เพื่อนที่มีวิธีอธิบายที่เราเข้าใจได้ช่วยสอนอีกแรงก็ยังได้ หรืออาจจะหาครูโอบายเช่นถ้าชอบเที่ยว ก็ไปเที่ยวได้ แต่ต้องกลับมาอ่านหนังสือให้จบกับบทที่อ่านไป หรือทำรายงานเสร็จอนุญาตให้ตัวเองกินขนมได้ถุงหนึ่ง เป็นต้น

หลายๆครั้งที่เราอ่านหนังสือวิชาต่างๆ ถ้าเราคิดดูดีวิชาที่เขาเอามาเขียนเป็นตำราที่อ่านยากๆนั้น จริงๆก็เป็นเรื่องที่พบได้ในความเป็นจริง อย่างวิชาฟิสิกส์ วิชาเศรษฐศาสตร์ วิชากฎหมาย เป็นต้น ถ้าเราโยงวิชาในหนังสือเข้ากับชีวิตจริงได้ จะช่วยให้เราเข้าใจวิชาเหล่านั้นได้ง่ายขึ้น หรืออาจจะหาแก่นของวิชาให้เจอ เช่นวิชาโครงสร้าง) วิศวกรรม โยธา (แก่นของวิชาก็คือสร้างตึกให้แข็งแรง เราอาจจะมองดูกระด๊อบ ที่มีโครงสร้างง่ายๆว่า อะไรที่ทำให้โครงสร้างนี้อยู่ได้ ทำความเข้าใจจากรากขึ้นไปยอด เพราะในการเรียนวิชานี้จะมีการคำนวณมากมาย ถ้าเราเข้าใจพื้นฐานเราก็จะสามารถเชื่อมโยงทำความเข้าใจกับเนื้อหาวิชาเมื่อมีความยากมากขึ้นได้ หรืออย่างด้านภาษาแก่นก็คือการสื่อสารให้ได้ ส่วนรายละเอียดอื่นเช่นความถูกต้องตามหลักภาษาและไวยากรณ์ต่างๆ ก็ค่อยๆศึกษาและฝึกฝนไป เพื่อให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้น สละสลวยมากขึ้น เป็นต้น

ที่สำคัญที่สุดคือการเรียนให้เกิดประโยชน์ เน้นหาประโยชน์ที่เราจะได้ให้เจอ เมื่อเห็นประโยชน์ที่จะได้ความพยายามจะเกิดขึ้นเอง ยิ่งถ้าเราสามารถสร้างความชอบในการเรียนวิชานั้นๆ ได้ ก็จะทำให้เราสามารถจดจ่ออยู่กับการศึกษาเนื้อหาวิชาได้มากขึ้นเอง

TIP: “เราต้องจับหลักไว้ให้มั่น ว่าเราเรียนไปเพื่ออะไร เพื่อวันหนึ่งเราจะได้มีวิชา มีคุณวุฒิเพียงพอในการประกอบอาชีพเพื่อหาเลี้ยงชีพอย่างสุจริตใช่หรือไม่ แต่ถึงอย่างไรก็ตาม แม้เราเรียนจบแล้ว ไม่ต้องเรียนในโรงเรียนแล้วเราก็ยังต้องเรียนรู้อยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ และที่สำคัญที่สุดที่หลายๆ คนลืมก็คือเพื่อสอนใจเรา ให้ใจเรามีความฉลาด รู้ทันความเป็นจริงโดยเอาสิ่งที่ได้พบเห็นมาเป็นหลักฐานสอนใจ เพราะการดูแลทั้งกายและใจเป็นหน้าที่ของเราทุกคน”